

СТОГНІЙ Борис Сергійович (18. 03. 1936, с. Гречанівка Гадяцького р-ну Харківської обл., нині Миргородського р-ну Полтавської обл.) — фахівець у галузях електротехніки та енергетики. Доктор технічних наук (1984), професор (1988), академік НАНУ (1990; у 1988—93 — головний учений секретар, 1994—98 — член Президії, 1998—2015 — академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем енергетики, від 2015 — радник Президії). Заслужений діяч науки і техніки України (2001). Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1985). Премія імені С. Лебедева НАНУ (1995). Орден «За заслуги» 3-го (2006) та 2-го (2016) ступенів. Закінчив Київський політехнічний інститут (1959). Від 1964 працює в Інституті електродинаміки НАНУ (Київ): 1975—2016 — завідувач відділу автоматизації електричних систем, від 2016 — головний науковий співробітник. Засновник наукових шкіл із розроблення, вивчення та побудови первинних вимірювальних перетворювачів струму й напруги; інформаційно-діагностичних і керувальних автоматизованих систем в електроенергетиці. Під керівництвом С. розпочато масштабні дослідження зі створення первинних вимірювальних перетворювачів струму й напруги (в результаті на ВО «Запоріжтрансформатор» освоєно серійне виробництво перших у світі трансформаторів струму ультрависокої напруги 1150 кВ), мікропроцесорних систем керування в енергетиці (для реєстрації параметрів нормальних та аварійних режимів в електричних системах,

швидкоплинних процесів в електротехнологічних установках тощо); теоретично й практично розв'язано проблему єдиного часу в електроенергетиці України; створено основи теорії первинних вимірювальних каналів у складі інтегрованих систем керування електроенергетичними об'єктами, інформаційно-діагностичний комплекс «Регіна» та низку його модифікацій, якими оснащені більшість АЕС, ТЕС та електричних підстанцій напругою 750 і 330 кВ, а також усі підстанції змінного струму залізниць; розв'язано важливу проблему з визначення місця пошкодження у контактних мережах змінного і постійного струму залізниць; створено та успішно впроваджено 5 комплексів протиаварійної автоматики в Об'єднаній електроенергетичній системі України.

Основні праці

Трансформаторы тока. Ленинград, 1989 (співавт.); Паливно-енергетичний комплекс України в контексті глобальних енергетичних перетворень. К., 2004; Енергетична безпека України. Світові та національні виклики. К., 2006; Енергетична безпека України: оцінка та напрямки забезпечення. К., 2008; Національні пріоритети енергоефективності'2010. К., 2010; Трифазні вимірювальні канали векторів напруги та струму, їхній вплив на точність вимірювань // Технічна електродинаміка. 2014. № 1; Моніторинг параметрів вторинних кіл трансформаторів струму систем керування електроенергетичних об'єктів // Вісн. Вінн. політех. ін-ту. 2015. № 6; Система моніторингу стану обладнання тягових підстанцій змінного струму залізничного транспорту // Пр. Ін-ту електродинаміки НАНУ. 2015. Вип. 41; Розробка системи протиаварійної автоматики енергосистеми зі значною часткою відновлюваної генерації // Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 4; Визначення комутаційного ресурсу високовольтних вимикачів // Технічна електродинаміка. 2017. № 1 (усі — співавт.).

Рекомендована література

1. Борис Сергійович Стогній: Бібліогр. покажч. К., 2006
2. 90-річчя академіка НАН України Б. С. Стогнія // Вісн. НАНУ. 2026. № 3.

О. Г. Кофто

Бібліографічний опис:

Стогній Борис Сергійович / О. Г. Кофто // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-893184>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).